

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע בדרך שאלות ותשובות
גליון מס' 252 - לפרשת שופטים תשפ"ו

הברכה והקללה הן מציאות מוחשית

כִּי תִשְׁמַר אֶת כָּל הַמִּצְוָה הַזֹּאת
לַעֲשֹׂתָהּ... וּלְלַכֵּת בְּדַרְכֵּיו כָּל הַיָּמִים
(יט, ט)

**פירש 'אבן עזרא' על האמור "כל
הַיָּמִים" - "בלי הפסק ביניהם"**

בביאור קצר זה טמון יסוד: כדי לקנות קנין
של אמת בעבודת ה' ולהתעלות במעלות
הרוחניות, מפתח הזהב הוא הרציפות
וההתמדה. עבודת ה', בין בלימוד תורה
ובין בקיום המצוות, דורשת רצף, גם אדם
המקדיש לכך שעה קצרה ביום.
ר' חיים שמואלביץ המחיש יסוד זה במשל:
כדי להביא קומקום מים לרתיחה, נדרשות
5 דקות על האש. אם יניחו את הקומקום
על האש 4 דקות בכל פעם ויכבו את האש,
המים לעולם לא יגיעו לידי רתיחה, גם אם
יחזרו על כך אלף פעמים.

אולם אם יניחו את הקומקום חמש דקות
ברציפות, אפילו פעם אחת, המים ירתחו.
כך גם בלימוד התורה: כשהסדר והתרגול
נעשים ברצף הדוק וללא היסח דעת,
הלימוד נחרת בלב ונשמר אצל הלומד
לאורך ימים. **קנין רוחני אמיתי אינו נמדד
רק בעוצמת המאמץ החד-פעמי, אלא
ברציפות הלהבה המחממת את הנפש.**

כפל הלשון, 'אמת' ו'נכון הדבר'

וְהִגֵּד לָךְ וְשָׁמַעְתָּ וְדַרְשָׁתָּ הֵיטֵב
וְהִנֵּה אֱמֶת נָכוֹן הַדָּבָר... (יז, ד)

**מדוע כפל הלשון, 'אמת' ו'נכון
הַדָּבָר'? מה ההבדל ביניהם?**

הגר"א מוילנא מבאר שהמילה 'אמת'
מצביעה על תהליך הדיון, שהבירור נעשה
בהתאם לכללי התורה. לעומת המילה
'נכון' שמתייחסת רק לתוצאה ולעובדות.
הדין מבוסס על אמת צרופה ואינו מוטה
בעקבות עדויות שקר או טעות אנושית.
התורה דורשת מבית הדין משנה זהירות:
התנהלות וגם בדיוק תאימות למציאות.
**לא די בכך שאדם פועל על פי סדר דין
תקין ("אמת"), חובתו לוודא שהעובדות
בשטח מעוגנות במציאות ("נכון").**
שילוב שניהם יחד מביא לדרגה הנעלה
של "דין אמת לאמיתו" ולמשפט צדק.

מימוש ההבטחה שה' ניצח את מלחמותינו

אֵל יִרְךָ לְבַבְכֶּם אֵל תִּירָאוּ... (כ, ג)

**מאחר שמובטח שה' צועד עמנו,
מדוע נדרשת אזהרת 'אל תיראו'?**

הסבא מקלם מבאר שנדרשת עבודה
מקדימה לקבל סייעתא דשמיא. החיזוק
הנפשי 'אל תיראו ואל תחפזו', הוא ההכנה
הראויה לקבלת הישועה.

כשאדם מעצים את בטחונו ומסלק את
המורא מלבו זוכה להכיל את העזר האלוקי.
אולם אם ימס לבבו מאימה, זה סימן שלא
הכין את כלי קיבולו כראוי, ובכך הוא מונע
מעצמו את הזכות לסיוע משמים. הישועה
מותנית בנכונותנו לפתוח את הלב באמונה.

מעוניינים ברעיונות

חינוכיים מפרשת

השבוע?

שלחו את המילה

'רעיון' למייל

Office@shaalti.co.il

או לחצו כאן

יקרות מכתב הנוכחית מתוך הפרשה

לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ יָמִין וּשְׂמָאל
(יז, יא)

רש"י: "אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין, וכל שכן כשאומר לך על ימין ועל שמאל שמאל".

מדוע לא נקטה התורה ניגוד מוחלט יותר כגון 'אור וחשך' או 'יום ולילה'?

ביאר רבי ירמיהו מאטרסדורף שבניגודים אחרים אין מקום לטעות. אולם **בין ימין לשמאל קל לטעות**. כששני אנשים עומדים זה מול זה, הימין של האחד הוא השמאל של זולתו, וכל אחד משוכנע שהצדק עמו. התורה מלמדת אותנו שיעור חשוב: השוני בהשקפות ובדעות נובע פעמים רבות רק מנקודת העמידה השונה. אילו היו שניהם עומדים באותו המקום, היו רואים בדיוק את אותה המציאות. ציווי התורה להתבטל לדעת חכמים מלמדנו להתעלות מעל זווית הראיה המצומצמת שלנו, ולסמוך על ראייתם הבהירה והכוללת של חכמי הדור.

הקשר בין עם ישראל להקב"ה

וְכָתַב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל סֵפֶר מַלְפָּנֵי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם
(יז, יח)

מדוע על המלך לכתוב ספר תורה שני [נוסף] שיילך עמו לכל מקום?

בספר החינוך (מצווה תקג) מבואר יסוד: **אין אדם שמוכיח את המלך על מעשיו**. העוצמה והשררה עלולות להעביר את המלך על דעתו ולהביאו לידי גאווה, ואף לשכחת הבורא. לכן, דווקא מנהיג הנמצא בפסגה זקוק לשמירה מעולה, שיעמדו כנגדו בכל עת כדי שיכבוש את יצרו. כדברי חז"ל (סנהדרין כא ע"ב), ספר תורה השני ליווה את המלך בכל הליכות חייו: "יוצא למלחמה וספר תורה עמו, יושב בדין והוא עמו, מסב לאכול והוא כנגדו". הספר לא זז מנגד עיניו, למעט במקומות שאינם ראויים לכך, כדי להבטיח שבכל פעולותיו, הציבוריות והפרטיות כאחד, תיחרת בלבו הענווה ותנחה אותו יראת שמים תמידית.

וְלֹא תִקַּח שֹׁחַד כִּי הַשֹּׁחַד יַעֲוֶר עֵינַי חֲכָמִים וַיִּסְלַף דְּבָרֵי צִדִּיקָם

(טז, יט)

מה פשר שינוי הלשון? כאן כתוב שהשחד מעוור עיני חכמים, ואילו בפר' משפטים כתוב שהוא מעוור פקחים (שמות כג, ח)?

הגר"א מבאר יסוד, **על הדיין להיחן בשני כישורים נפרדים**. ראשית, עליו להיות 'חכם', בקי ומעמיק בחכמת התורה ובדיניה. שנית, עליו להיות 'פיקח', מכיר את הליכות העולם, בעל תבונה ויכולת לזהות ערמה ותחבולות. התורה בחרה להשתמש בשני מושגים אלו כדי **ללמדנו עד כמה מסוכנת והרסנית השפעת השוחד והנגיעה האישית**. האינטרס הצר אינו פוגע רק בשיקול הדעת התורני וההלכתי, אלא מסמא גם את הפיקחות האנושית ואת השכל הישר. **השוחד מעוור את שתי ה"עיניים" כאחד, עין התורה ועין הפיקחות, ומסיט את האדם מדרך האמת**. רק אדם נקי מנגיעות ומשוחד יכול לראות את האמת הצרופה, הן בעומקה של תורה והן בעומקם של חיי המעשה.

רוצים להיערך עם רעיונות ודברי תורה לפרשת שופטים? לחצו כאן

עבודת היצר הרע

רַק לֹא יִרְבֶּה לוֹ סוֹסִים וְלֹא יִשִּׁיב אֶת הָעָם מִצְרִימָה לְמַעַן הַרְבֹּת סוֹס
(יז, טז)

מדוע פתח במילה 'סוסים' לשון רבים, וסיים ב'סוס' לשון יחיד?

ה'חפץ חיים' מבאר שפסוק זה בא ללמדנו שזו גם דרכו של היצר הרע, תחילה הוא מפתה בהבטחות ופיתויים גדולים ו"מרבה לו סוסים". לאחר שהוא "נלכד ברשתו", מתפתה האדם אחריו, גם עבור סוס קטן.